

EDUNVALVONTA ja EDUNVALVONTAVALTUUTUS

**HOK-ELANNON
LAKIPALVELU**

Edunvalvonta

HOK-ELANNON
LAKIPALVELU

13.5.2025

Lakimies, OTM Oskari Hautamäki

Miksi ja miten edunvalvojaa haetaan?

HOK-ELANNON
LAKIPALVELU

- Edunvalvoja voidaan määrätä täysi-ikäiselle, joka esimerkiksi heikentyneen terveydentilan tai muun vastaavan syyn vuoksi ei itse kykene huolehtimaan itseään tai varallisuuttaan koskevista asioista
- Edunvalvoja voidaan määrätä tarvittaessa yksittäisenkin asian tai tietyn omaisuuserän hoitamista varten
  - Pienimmän puuttumisen periaate
  - Rinnakkainen toimivalta vs. vajaavaltaiseksi julistaminen
- Hakijana voi olla henkilö itse tai ilmoituksen tehnyt muu henkilö
- Digi- ja väestötietovirasto tutkii edellytykset: lääkärintodistus, edunvalvonnan tarpeessa olevan henkilön sekä muiden mahdollisten tahojen kuuleminen

Edunvalvojan määrääminen

HOK-ELANNON
LAKIPALVELU

- Digi- ja väestötietovirasto tekee päätöksen edunvalvonnasta:
  - edunvalvojan määrääminen on tarpeen
  - henkilö on itse hakenut edunvalvojan määräämistä Digi- ja väestötietovirastolta
  - hän kykenee ymmärtämään asian merkityksen ja
  - hän pyytää, että tietty henkilö määrättäisiin hänen edunvalvojakseen
- Muissa tilanteissa DVV tekee tuomioistuimelle hakemuksen edunvalvojan määräämiseksi, mikäli sille on tarvetta
- Edunvalvoja voidaan määrätä tehtävänsä toistaiseksi tai määräajaksi

Kuka voi toimia edunvalvojana?

HOK-ELANNON
LAKIPALVELU

- Edunvalvojana voi toimia tehtävään määrätty yleinen edunvalvoja tai yksityishenkilö, joka on antanut siihen suostumuksensa ja on tehtävään sopiva
- Edunvalvoja ei saa edustaa päämiestään, jos päämiehen vastapuolena on edunvalvoja itse tai tämän läheinen. Edunvalvoja ei saa edustaa päämiestään myöskään silloin, jos päämiehen etu on ristiriidassa tai saattaa joutua ristiriitaan edunvalvojan edun kanssa
- Jos edunvalvoja ei esteellisyyden, sairauden tai poissaolon vuoksi voi edustaa päämiestään, DVV voi edunvalvojan pyynnöstä määrätä hänelle sijaisen

Mitä tehtäviä edunvalvoja saa hoitaa?

- Omaisuuden ja taloudellisten asioiden hoito
- Henkilöä koskevat asiat joiden merkitystä päämies ei kykene ymmärtämään
- Edunvalvojan on annettava päämiehelle hänen varansa huomioon ottaen kohtuullinen määrä käyttövaroja
- Edunvalvojan tulee hakea DVV:lta lupaa esimerkiksi kiinteistön myyntiin, ositukseen ja perinnönjakoon
- Edunvalvoja ei saa lahjoittaa päämiehensä omaisuutta
- Ennen kuin edunvalvoja päättää päämiehelleen tärkeästä asiasta, hänen on tiedusteltava tämän mielipidettä, jos se on mahdollista

Tehtävän valvonta

- DVV valvoo edunvalvojan toimintaa
- Edunvalvojan on annettava virastolle kolmen kuukauden kuluessa tehtävänsä alkamisesta omaisuusluettelo
- Edunvalvoja on tilivelvollinen ja hänellä on velvollisuus hakea lupa joihinkin päämiehen puolesta tehtäviin oikeustoimiin
  - Vuosittain vuositili
  - Päämiehensä omaisuutta hoitavan edunvalvojan on pidettävä kirjaa päämiehen varoista ja veloista sekä tilikauden tapahtumista
- Edunvalvojan on laadittava päätöstili tehtävän päättyessä

Edunvalvontavaltuutus

HOK-ELANNON
LAKIPALVELU

13.5.2025

Lakimies, OTM Oskari Hautamäki

Mikä on edunvalvontavaltuutus?

HOK-ELANNON
LAKIPALVELU

- Yksityisoikeudellinen valtuutus, valtakirja
- Vaihtoehtona perinteiselle edunvalvonnalle
- Henkilö määrää etukäteen asioidensa hoidosta siltä varalta, että hän tulee kykenemättömäksi itse huolehtimaan asioistaan
  - Taloudelliset ja omaisuutta koskevat asiat
  - Henkilöä koskevat asiat, kun henkilö ei kykene ymmärtämään asian merkitystä
- Valtuutetun tehtävään valitaan yleensä luotettu läheinen henkilö, jonka motiivi ryhtyä tehtävään perustuu haluun huolehtia läheisestään

Miksi edunvalvontavaltuutus?

HOK-ELANNON
LAKIPALVELU

- Suojaamaan itsemääräämisoikeutta

Itse valitulla luotettavalla ja läheisellä edunvalvojalla mahdollisuus toteuttaa asioiden hoito valtuuttajan henkilökohtaiset tarpeet ja toiveet huomioiden vapaammin kuin perinteisessä edunvalvonnassa

- Varmistamaan asioiden riipeä ja yksilöllinen hoito
  - julkinen holhustoimi ruuhkautunut
  - edunvalvonnan ulkoistaminen; johtanut hitaaseen ja kaavamaiseen asioiden hoitoon

Miten edunvalvontavaltuutus tehdään?

HOK-ELANNON
LAKIPALVELU

EVVL 6.1 §:

Laissa säädetty tarkka määrämuoto:

- 1) Kirjallisuus
- 2) Kaksi esteetöntä todistajaa samanaikaisesti läsnä olevina
- 3) Todistuslausuma – todistajat olleet samanaikaisesti läsnä ja todenneet valtuuttajan kyvyn ymmärtää valtakirjan merkitys

EVVL 6.2 §:

Vähimmäisisältö:

- 1) Valtuutettu ja valtuuttaja
- 2) Valtuuttamistarkoitus
- 3) Voimaantuloehto

”Määräys, jonka mukaan valtuutus tulee voimaan siinä tapauksessa, että valtuuttaja tulee sairauden, henkisen toiminnan häiriintymisen, heikentyneen terveydentilan tai muun vastaavan syyn vuoksi kykenemättömäksi huolehtimaan asioistaan.”

Valtuuttaja

**HOK-ELANNON
LAKIPALVELU**

1) Täysi- ikäisyys (18 vuotta)

2) Kykenee ymmärtämään oikeustoimen merkityksen =>
edunvalvontavaltuutusta ei välttämättä voi tehdä enää
edunvalvontatarpeen alettua!

⇒ Digi- ja väestötietovirasto voi jättää vahvistamatta
edunvalvontavaltakirjan, ja aloittaa perinteisen edunvalvonnan
tarpeen selvityksen

Valtuutettu

- Ainoastaan luonnollinen henkilö, jonka toimintakelpoisuutta ei ole rajoitettu (ei oikeushenkilö eikä myöskään yleinen edunvalvoja)
- Valtuutetun yleinen kelpoisuus – riittävä kokemus ja taito
- Vahva luottamussuhde valtuutuksen perustana
- Toissijainen valtuutettu, jos ensisijainen valtuutettu ei ota tehtävää vastaan, luopuu tehtävästään tai tulee pysyvästi estyneeksi hoitamaan valtuuttajan asioita
- Varavaltuutettu sen varalta, että varsinainen valtuutettu tulee tilapäisesti estyneeksi hoitamaan tehtäväänsä
- Tärkeää selvittää valtuutetun suostumus etukäteen

Valtuutetun velvollisuudet

- Yleinen huolellisuusvelvoite
  - Velvollisuus pitää tunnollisesti huolta valtuuttajan oikeuksista
  - Valtuutetun parhaan edistäminen
  - Omaisuuden hoito siten, että omaisuus ja sen tuotto voidaan käyttää valtuuttajan hyväksi ja tyydyttämään hänen henkilökohtaisia tarpeita
- Valtuuttajan mielipiteen selvittäminen
  - Asia valtuuttajan kannalta tärkeä ja kuuleminen voi tapahtua ilman huomattavaa hankaluutta
  - Valtuuttaja kykenee ymmärtämään asian merkityksen
- Omien varojen pitäminen erillään valtuuttajan varoista
- Kirjanpitovelvollisuus – pidettävä kirjaa valtuuttajan varallisuudesta ja siinä tapahtuvista muutoksista
- Velvollisuus toimia valtuutuksen rajoissa

Erityisiä huomioita valtuutetun toimivallasta

- Valtuutetun toimivalta on mahdollista muotoilla huomattavasti laajemmaksi kuin perinteisen edunvalvojan toimivalta
  - Lähtökohtana valtuutetun vapaa toimivalta (pl. kiinteistön kauppaa)
  - Mahdollisuus määrätä tietyt oikeustoimet luvanvaraisiksi
    - Kiinteistön tai asunto-osakkeen kauppaa
    - omaisuuden panttaaminen toisen velasta
    - rahalainan antaminen
    - Ositus- ja perinnönjako
  - Mahdollista toteuttaa esimerkiksi jäämistösuunnittelua
    - yksilöity lahjoitusvaltuutus
    - mahdollisuus luopua perinnöstä

Mitä valtuutettu ei saa tehdä?

HOK-ELANNON
LAKIPALVELU

- Valtuutetulla ei ole oikeutta tehdä valtuuttajan puolesta sellaisia valtuuttajan henkilöä koskevia oikeustoimia, joiden sisällön valtuuttaja ymmärtää
- Ei korostetun henkilökohtaisia oikeustoimia mm.
  - suostumuksen antaminen avioliittoon tai lapseksi ottamiseen
  - isyyden tunnustaminen
  - testamentin tekeminen tai testamentin peruuttaminen, henkivakuutuksen edunsaajamääräyksen muuttaminen
  - avioehtosopimus
- Ei oikeutta kieltää potilaan henkeä tai terveyttä uhkaavan vaaran torjumiseksi annettavaa tarpeellista hoitoa tai erityislainsäädännön perusteella annettavaa hoitoa

Valtuutetun toiminnan valvonta

HOK-ELANNON
LAKIPALVELU

- Lähtökohtaisesti valtuutetulla ei ole säännöllistä tilinpitovelvollisuutta
  - Valtuuttaja voi määrätä toisin
  - Valtuutetun annettava omaisuusluettelo Digi- ja väestötietovirastolle tehtävän alkaessa toiminnan myöhempää valvontaa varten
  - Päätöstili tehtävän päätyttyä tehtävän jatkajalle tai kuolinpesälle (valtakirjassa valtuutettu voi vapauttaa)
- Digi- ja väestötietoviraston tiedonsaantioikeus
  - Tili DVV:lle tehtävän hoitamisesta vaadittaessa ”jos siihen on syytä”
- Edunvalvontavaltakirjalla määrätty mahdollinen muu valvonta (esim. tilitoimiston toteuttamana, tiedonsaantioikeutettujen nimeäminen)

Valtuutuksen voimaansaattaminen

- Voimaantuloehdon täyttyessä valtuutettu toimittaa edunvalvontavaltakirjan Digi- ja väestötietovirastoon vahvistettavaksi
  - Alkuperäinen valtakirja
  - Lääkärintlausunto
  - Digi- ja väestötietoviraston hakemus-lomake
- Ennen vahvistusta viranomaisen huomio viran puolesta vahvistamisen edellytykset ja esteet sekä varaa läheisille tilaisuuden tulla kuulluiksi
- Vahvistus ja rekisteröinti
- Ennen vahvistusta tulevalla valtuutetulla on oikeus ryhtyä toimiin valtuuttajan suojaamiseksi vahingolta sekä oikeus saada tietoa valtuuttajan terveydentilasta

HOK-Elannon
Lakipalvelun
hintaesimerkkejä:

Edunvalvontavaltuutus
yhdele alkaen 290 €

Edunvalvontavaltuutus
kahdele alkaen 380 €

Näistä hinnoista
johtajajseniorit saavat
20 % henkilökunta-
alennuksen ja
Bonuksen (tosin
vieressä näkyvä
tuplabonus ei enää
voimassa)

Edunvalvonta- asiat mielessä?

Koskaan ei ole liian aikaista tehdä
edunvalvontavaltuutusta, sillä elämä
on arvaamatonta.

Asiantuntijamme auttavat,
varaa aika edunvalvonta-
valtuutuksen tekemiseen
toimistostamme, yhteystiedot
hok-elannonlakipalvelu.fi

Mitä, jos laitettaisiin
sinunkin asiasi
ojennukseen?

Kun varaat ajan 7.11.-2.12., saat
edunvalvontavaltuutuksesta
Bonukset tuplana.

Toimistomme

Helsingissä

Forum	Yrjönkatu 23	010 766 6623
Kallio	Siltasaarenkatu 23	010 766 6515
Itäkeskus	Turunlinnantie 2 B	010 766 6598
Malmi	Kirkonkyläntie 3	010 766 6637
Töölö	Sibeliuksenkatu 1	010 766 6536 / 010 766 6535

Espoossa

Espoonlahti	Höyrylaivantie 9	010 766 6643
Leppävaara	Läkkisepänkuja 3	010 766 6611
Tapiola	Tapiontori 1 / Keskustorni	010 766 6572

Vantaalla

Tikkurila	Unikkotie 3	010 766 6568
Myyrmäki	Ojahaanrinne 2	010 766 6607

Keravalla

Kauppakaari 10	010 766 6551
----------------	--------------

Hyvinkäällä

Torikatu 9, Prismakeskus	010 766 6582
--------------------------	--------------

Kiitos mielenkiinnostanne ja oikein hyvää syksyn jatkoa!

Annan mielelläni lisätietoja, jos jokin asia jäi askarruttamaan.

puhelin 010 766 6637
sähköposti oskari.hautamaki@sok.fi

HOK-ELANNON
LAKIPALVELU

